

HAYVAN BESLEME İLKELERİ

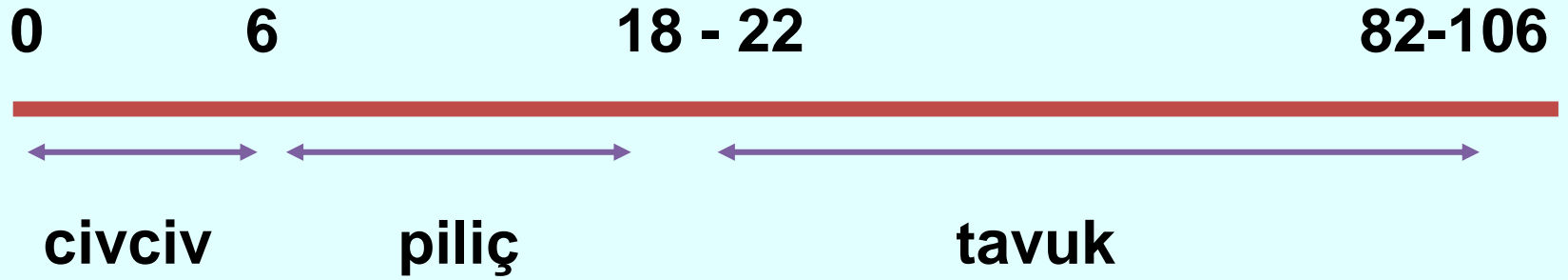
Yumurta Tavuklarının Beslenmesi

Yem Tüketimi

Yumurta tavuklarında yemin tüketimini etkileyen faktörler önem derecelerine göre aşağıdaki gibi sıralanabilir.

- Yemin enerji içeriği,
- Çevre sıcaklığı,
- Yumurtacı soy veya hat,
- Günlük yumurta üretimi,
- Tüylene,
- Stresler,
- Aktivite

Yumurta Tavuklarında Yaşam Dönemleri (hafta)

Civciv Dönemi (0-6 hafta)

Bu devrede serbest yemleme uygulanır.

- **Rasyonun enerji değeri 2750 - 2900 kcal/kg ME arasında olmalı, 2900 kcal/kg ME'i geçmemelidir.**
- **HP değeri % 18 - 20 arasındadır.**
- **Kalsiyum gereksinimi % 0.9**
- **Yararlanılabilir fosfor gereksinimi % 0.45 dir.**

Piliç Dönemi

Bu dönemde piliçlerin yağlandırılmamaları asıl hedeftir.

- **Bu da bu dönemdeki yem tüketiminin kontrol altına alınması ile olur.**
- **Cinsel olgunluk yaşındaki (20. haftadaki) optimal canlı ağırlık yaklaşık olarak**
 - ❖ **Leghorn'dan türeyen hafif tip yumurtacı hatlarda 1,4 kg**
 - ❖ **Orta ağırlıktaki kahverengi yumurtacı hatlarda 1,8 kg**
- **Söz konusu bu ağırlıklara ulaşmak bazı özel yemleme programlarının uygulanmasını gerektirir.**

- ❑ **Beyaz renkli yumurta verenler hafif ırklardan olmaları nedeni ile genelde bir yağlanma eğilimi göstermezler. Bu nedenle bu ırklar piliç döneminde ad libitum (serbest) olarak yemlenebilirler.**

- ❑ **Buna karşın kahverengi yumurta veren ırklar daha iri olmaları nedeniyle yağlanmaya elverişlidirler. Bu nedenle bu ırkların piliç dönemindeki yem tüketimlerinin kontrol altına alınması gereklidir.**

Kısıtlı yemleme hayvanlara tüketebileceklerinden daha az miktarda besin maddesi vermektir.

Bu da iki yolla olur.

- **Yemin besin maddelerince kapsamı düşürülür**
- **Yada hayvanların günde daha az yem tüketmesi sağlanır**

Piliç dönemi 2 aşamalı veya 3 aşamalı yapılabilir.

Piliç büyütme yeminde

- Enerji düzeyi 2750-2900 kcal/kg ME, 2800 kcal/kg ME
- Protein düzeyi % 16-18'dir.
- %1-1.1 Kalsiyum, % 0.45 Yarar. fosfor

Piliç geliştirme yeminde

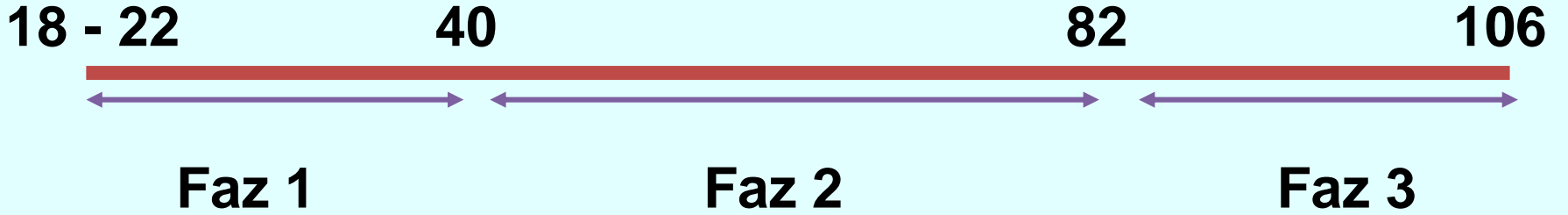
- Enerji düzeyi 2600-2900 kcal/kg ME, 2750 kcal/kg ME
- Protein düzeyi % 14-16'dır.
- % 0.9-1 Kalsiyum, % 0.40 Yarar.fosfor

Yumurta Öncesi Yemleme (Prelay)

Yumurta öncesi 17. haftada (klavuz yumurtada veya birkaç gün önce) **Prelay** denilen yemleme yapılır.

- Rasyondaki kalsiyum % 2-2.5'a çıkarılır.
- Yumurtlama % 15'e ulaştığında yumurta yemine geçilir.
- Yumurta yeminin kalsiyum içeriği % 3.5 – 4.3'dir.
- Bu dönemde Enerji düzeyi 2700-2800 kcal/kg
- Ham protein düzeyi % 17-18 dir.

Tavuk Dönemi (hafta)

- Yumurta döneminde de tavuklar aşamalı olarak beslenirler.
- Aşamalı yemlemenin amacı hayvanların büyüme ve fizyolojik durumlarına göre protein gereksinimlerini tam olarak karşılamaya çalışmaktır.

- **Yumurta tavukları yumurtlama devresi boyunca düşük oranda da olsa büyümelerini sürdürürler.**
- **Leghorn'dan türeyen ticari yumurta tavuklarında bu devre boyunca günlük canlı ağırlık artışı 1 - 2 g, toplam 350 - 450 g'dır.**
- **Orta boy kahverengi yumurtacılar da günlük canlı ağırlık artışı 1,4 g, toplam 450 - 570 g kadardır.**

Faz 1 (18-22 – 40 hafta)

- **Bu dönem tavuğun verim yaşamında en kritik dönemdir.**
- **Bu dönemde optimum bir yumurta verimi temini ve yumurta iriliğinde maksimum bir artış için yeterli miktarda protein, aminoasitler, vitaminler ve mineral elementler sağlanması gerekir.**
- **Sürünün yumurtlamaya başlaması ile pike ulaşması arasında yaklaşık 7 - 9 haftalık bir süre geçer. Buda pik verimine 28 - 30. haftalarda ulaşılması demektir (yumurta verimi % 90'nın üzerine çıkar).**

- **Bu dönemde tavuklar yaşama payı ve yumurta verimine ek olarak büyüme içinde bir miktar besin maddesine ihtiyaç duyarlar.**
- **Tavukların bu dönemde besin maddeleri ihtiyaçları hızla arttığından serbest olarak yemlenmeleri uygundur.**
- **Pik'ten sonra yumurtlama oranında normalden fazla düşüş olursa % 5 kısıtlı yemleme yapılır. Çünkü bu durumda yemin enerji fazlası yumurta ağırlık ortalaması kapatılamaz ve enerji yağ şeklinde vücuda depo edilir.**
- **Bu dönemin başlangıcında piliç yeminde yumurta yemine geçiş kademeli olarak yapılmalı ve yaklaşık olarak 1 hafta içinde bitirilmelidir.**

Faz 2 (40 - 82 hafta)

- **40. haftadan itibaren yumurta randımanı hissedilir bir şekilde düşmeye başlar.**
- **Eğer bu dönemde daha önceki dönemdeki yem vermeye devam edilirse, yumurta tavuklarında yağlanma baş gösterir.**
- **Beyaz renkli yumurta veren tavuklar yağlanma göstermezler ancak kahverengi yumurta veren tipler ise nispeten daha ağır olmaları nedeniyle yağlanma gösterebilirler.**
- **Bu durumda 40. haftadan sonra bu tiplere verilen günlük yem miktarının % 5 oranında düşürmek yada enerji ve protein miktarını düşürmek gerekir.**

Yumurta yeminin

- **Metabolik enerji değeri ırklara, yaşa ve çevre sıcaklığına bağlı olarak değişkendir.
2500 - 2800 kcal/kg ME**
- **Ham protein düzeyi % 16 – 18**
- **Kalsiyum % 3.5 – 4.5**
- **Yararlanılabilir fosfor % 0.35 – 0.40**

- **Kafes tavukları hareketsiz olduğu için enerji sarfiyatları yer tavuklarına göre azdır. Bu nedenle kafes yeminin metabolik enerji değeri daha düşük tutulmalıdır.**
- **Buna karşılık kafes tavuklarında yumurta verimi daha yüksektir, dolayısıyla rasyonun ham protein düzeyi biraz daha yüksek tutulmalıdır.**

Yumurta Tavuklarına Grit Verilmesi

- Kafeste yetiştirilen yumurta tavuklarına grit verilmesinin yumurta verimini olumlu yönde etkilediğine ilişkin bulgulara rastlanmıştır. İri daneli kireç taşı parçacıkları veya midye istiridye kabuğu parçacıkları da grit yerine geçebilir.
- Yumurta tavukları için biraz iri daneli (3-5 mm) gritin tavuk başına haftada 2,2 g kadar verilmesi yeterlidir. Grit bir defada verilir ve önerilen miktardan daha fazla verilmez. Grit mutlaka yem üzerine serpilerek verilmeli asla yalnız grit verilmemelidir.

Beslemenin Yumurta Kalitesine Etkisi

Yumurta Kabuğu Kalitesi

Yumurta Akı Yüksekliđi

Yumurta Sarısının Rengi

Et-Kan Lekeleri

Yumurtanın Mineral ve Vitamin İçeriği